

FREMTIDSSKIP: Det er et paradoks at vi i dagens samfunn jobber for å gjøre arbeidsføre og kvalifiserte mennesker overflødige, skriver Kåre Davidson Hjelte om forskningen på ubemannede skip.

ILLUSTRASJON: ROLLS ROYCE

Er ubemannede skip en fantastisk drøm uten rot i virkeligheten, eller slutten for et av Norges eldste yrker?

Slutten for den norske sjømann

SKIPSFART

KÅRE DAVIDSON HJELLE
Sjøkaptein og skipsinspektør

DET BLE SAGT OM Columbus at da han dro ut på sin første reise, så visste han ikke hvor han skulle. Da han etter en lang og strabasios reise nådde land, visste han ikke hvor han hadde vært.

Forskere fra SINTEF og NTNU legger opp til en slik reise ved å lansere fremtidens skipsfart, nemlig drift av autonome (ubemannede) skip. I motsetning til Columbus så vet tydeligvis forskerne fra SINTEF og NTNU hvor de skal. Men jeg er ikke så sikker på om visjonene de ser for seg, kan materialiseres slik at vi om 30–40 års tid kan si at dette løpet som ble satt i gang i 2016 ga et fullverdig resultat,

det vil si en sikrere skipsfart ved hjelp av førerløs teknologi som har overtatt for sjøfolkene.

NORSK FORUM For Autonome Skip er dannet, og initiativtakerne er blant annet Sjøfartsdirektoratet, Kystdirektoratet, Norsk Industri og Marintek i Trondheim. Det er et paradoks at vi i dagens samfunn jobber for å etter hvert gjøre arbeidsføre og kvalifiserte mennesker overflødige, når den stigende arbeidsledigheten er et økende problem, ikke bare her hjemme men også globalt.

Samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen (Frp) uttaler seg varmt om konseptet og fremhever at det vil bli sikrere å frakte gods på ubemannede skip, noe som vil føre til at veinettet avlastes. Initiativtakerne hevder at ubemannede skip vil bli billigere å bygge og tilsvarende billigere å drifte.

DE UBEMANNEDE skipene vil blant annet bli konstruert uten boligdel fordi det ikke vil være sjøfolk igjen om bord. Kapteinen og hans mannskap vil bli satt på land, og sensorer og dataløsninger vil overta all

informasjonsinnhenting. Kunstig intelligens vil overta for den menneskelige intelligens, slik at kompliserte avgjørelser blir tatt av denne menneskeskapt kunstige intelligensen.

Men som Morten Breivik, instituttleder ved NTNUs Institutt for teknisk kybernetikk, uttaler: «det er også et spørsmål om vi mennesker er så intelligente at vi er i stand til å forstå vår egen intelligens og dermed reproducere den kunstig. Men inntil videre holder det at de førerløse båtene avlaster oss på kjedelige og farlige oppdrag der vi helst ikke ønsker å være med selv».

Sjefen for Rolls-Royce Marine, president Mikael Mäkinen, fremholder at ubemannede skip vil være lettere i vekt og ha redusert vindmotstand. Siden de bygges uten boligseksjon, vil det bli mer plass til lasten.

DISSE SKIPENE skal altså ikke ha sjøfolk om bord som seiler skipet trygt fra A til B. Operatører på land vil styre skipene sikkert utenom alle truende og kaotiske situasjoner som måtte oppstå, det være seg skipstrafikk i området som kommer

på kollisjonskurs, seilbåter som krysser seg frem i farvannet, dårlig vær, etc. Hva gjør man med uforutsette situasjoner som kan oppstå under seilasen, som konteinere som sliter seg i dårlig vær og brann om bord?

Bakgrunnen for forskningen er selvfølgelig å få ned kostnadene ved skipstransport. Forskerne mener også at ubemannede skip vil bli mer miljøvennlige, og at risikoen for ulykker reduseres. Men tungolje og diesel vil etter hvert bli erstattet av andre former for drivstoff, så dette er ingen trylleformel som kan knyttes til ubemannede skip.

JEG ER USIKKER på om sjøfartsdirektør Olav Akselsen og hans drabanter noen gang vil få anledning til å utstede regler for sikker bemanning om bord, når bemanningen består av tre kunstige hjerner på broen, to kunstige hjerner til å overvåke maskinrommet og fem roboter til å utføre kjedelig arbeide på dekk og i maskinen. Bepising trenger man jo ikke, så jeg går ut fra at bysse og messer blir fjernet fra skipene.

Imperialisten Clinton

PRESIDENTVALGET I USA

IVAR JØRDRE
Raudt-medlem

RETT FØR DRAPET på den kjende honduranske urfolks- og miljøaktivisten Berta Cáceres 3. mars i år, peikete ho ut Hillary Clinton som ein av dei viktigaste aktørane i å støtte kuppet i Honduras 29. juni 2009.

USAS TIDLEGARE utanriksminister Clinton har vorte avhøyr i Kongressen om handlingane hennar i høve kuppet. Eit konstitusjonelt kupp som kasta den demokratisk valde President Manuel Zelaya. Sidan har Honduras vorte ein av dei mest valdelege landa i verda. Hundrevis av ulike aktivistar, journalistar og fagrørslefolk har vorte drept.

Seinast i midten av oktober vart ein framstående honduransk bondeleiar drept, Jose Angel Flores. Clinton skriv i si bok, «Hard Choices», rett ut kva som kom til å hende i Honduras. Dette demonstrerar innblandinga til USA.

«**IMPERIALISTISKE FOTAVTRYKK**» finns mange stader. Vesten, med USA i spissen har fullt ut øydelagt land strukturelt og sosialt med krigar, innblandingar og regimeskifte ved Nato-bombing.

Langvarige vestlege invasjonar i Irak og Afghanistan har ført til mange års «produksjon» av flyktningar og jihadistar i IS og Al-Qaida. Libya er no ein kaotisk stat etter Nato sine herjingar i 2011 og avrettinga av Gaddafi. Staten Noreg var den flinkaste bombaren i «Nato-klassen». Syria har Vesten også blanda seg inn i og på kaotisk vis støtta ulike fraksjonar og ekstreme grupper etter ad hoc-prinsippet.

STORMAKTINTERESSER: Hillary Clinton skaffa våpen til jihadistar under si tid som utanriksminister.

FOTO: SCANPIX

OLJE OG STORMAKTSINTERESSER er hovudmotiva. Ingen imperialistar kan i dag nyttiggjere seg av «godsakene». Dette vil Clinton truleg prøve å endre med regimeskifte. Ho har i alle fall «selt»

våpen til grupper i landet, også til jihadistar under si tid som utanriksminister. Er det ein slik president me treng, sett i høve verdsfreden?